

ACQUA

roman

Anna Bakker

Ander werk van Anna Bakker:

Als ik jou was (biografie)

Omslagfoto: Pim van der Meer
Omslagontwerp: Bas van der Poll
Corrector: Raoul Kapteijn
Correctie: Betty Wubbolts
Redactie: Ricus van de Coevering

Voor de kleinkinderen

Peremoes:

eenzaamheid in tweezaamheid, alles mag, alles mag.
het is nacht om mij heen, er zijn wat sterren zo hier en daar
maar die flikkeren gevaarlijk.
ga uit! ga uit! bestraal niet langer mijn zwart.
ik ben zwart, ik krimp.
de maan was een vrouw, zij knipoogt.
maar nu regent het stralen en het giet, mijn rug wordt nat.
ik krimp, ik krimp. water doet pijn.

(...)

Anneke Brassinga

Hoofdstuk 1

Zondag 9 september 2001

Water, water, overall water. Rose staat ingeklemd tussen de passagiers op het achterdek. Ze moet plassen en kan geen kant op. Ze wil het koude zweet van haar voorhoofd wissen maar zelfs dat lukt niet. Met haar ademhaling probeert ze de paniek de baas te blijven. Ze varen en varen zonder een enkele stop.

Het is een terugkerende droom.

Als kind werd ze snikkend wakker en vertelde ze met lange uithalen aan haar toegesnelde vader: ‘Ik zat opgesloten, ik kon er niet uit, het was eng!’

‘Mijn hartje, rustig, je hoeft niet bang te zijn, het is maar een droom,’ zei hij dan troostend, terwijl hij de bezwete haren uit haar gezicht streek.

Bibberig door de nachtmerrie stapt ze uit bed. Ze schuifelt in het donker naar de badkamer en plast. Terug in bed wentelt ze zich van de ene naar de andere zijde, op haar rug, op haar buik. Maar wat ze ook probeert om de slaap te vatten, elke keer komt het stroeve telefoongesprek dat ze vanavond met Luca heeft gehad naar boven borrelen. Het had haar niet gelukkig gemaakt toen hij zei dat zijn moeder er was.

‘Je moeder! Wanneer gaat ze dan weg?’ had ze gestameld.

‘Overmorgen,’ antwoordde hij, en ze had een lichte irritatie in zijn stem gehoord.

Als ze had geweten dat zijn moeder aanwezig zou zijn, had ze een paar dagen later geboekt. Nu heeft ze zich als een gek gehaast om al haar werkzaamheden af te ronden.

Wat doe ik mijzelf aan, een Italiaanse man met een moeder, denkt Rose zorgelijk en ze ziet er ineens tegenop om naar Venetië te gaan. Ophouden met die muizenissen, op haar wekker ziet ze dat het half drie in de nacht is en oh, oh, de taxi staat om half acht voor de deur!

Afgelopen vrijdag, vroeg in de morgen, liep ze met haar hond naar de deelraad gelegen aan de rand van het Vondelpark om haar nieuwe paspoort op te halen. Ze had het document totaal vergeten. Op de valreep ontdekte ze het, anders was haar reisje in het water gevallen.

Aan de eettafel bekeek ze het zwart-wit fotootje in het donkerrode paspoort en vond het confronterend.

Rose Antonia Treurniet, 1 meter 63, geboren 15-8-1953, vernoemd naar haar moeder Rosalinda (Linda) en Antonia naar haar vader Antonie (Anton).

Vervolgens riep ze haar dochter, die de twee eerste uren geen les had en al veel te lang onder de douche stond: ‘Klaar, opschieten nu, het is half tien.’ Daarna ruimde ze de kamer en keuken op voordat de eerste klant aan zou bellen. De rest van de dag kleurde, waste, knipte en föhnde ze alle soorten haar.

‘Naar Venetië, die stad staat hoog op mijn verlanglijstje!’ reageerden ze met een lichte afgunst toen ze vertelde dat ze een week wegging.

Zaterdag in de namiddag reed ze met de hond naar het dierenpensioen aan de Amstel. Vanwege de hernia van haar moeder kon hij deze keer niet bij haar logeren. Ze vond het akelig hem daar af te leveren.

‘Het is niet anders,’ zei ze tegen de nerveus blaffende hond.

Net voor sluitingstijd arriveerde ze; gehaast deed ze de achterklep open om de hond er uit te laten springen. Charlie, een ruwharige strokleurige hond met trouwe, bruine ogen, bleef stokstijf zitten en was pas bereid om uit de auto te komen toen ze hem met zijn lievelingskoekjes paaide. Bij het afgeven aan de verzorger zei ze geruststellend tegen Charlie: ‘Zo terug, even een boodschap doen!’ Elke keer als de

kinderen haar dat hoorden zeggen als ze wegging, riepen ze in koor: ‘Mam, je liegt weer tegen hem.’ Maar de kinderen waren steeds minder thuis.

Zondagmiddag had ze een kleine aanvaring met haar krakkemik-kige moeder gehad. Sinds de dood van haar vader – alweer tien jaar geleden – had haar moeder zich zoveel als mogelijk was voor haar en de kinderen ingezet, zeker na de burn-out van Rose vanwege de scheiding en de tot nu toe goed afgelopen borstkanker een jaar geleden. Haar moeder, een sportieve vrouw die van kinds af aan fanatiek tenniste, werd ineens geveld door een ernstige rugblessure. Rose en haar broer dachten eerst dat ze teveel van zichzelf had gevergd.

‘Eerst maar eens stoppen met je tennistoernooien,’ raadden ze haar aan. Maar de pijn bleef, lopen werd vrijwel onmogelijk. Het bleek een ernstige hernia te zijn waaraan ze onlangs geopereerd werd. De thuis-hulp die ingeschakeld was had ze na twee keer opgezegd. Ze kon het verder alleen af, vertelde ze Rose die nog even bij haar aanwipte voordat ze vertrok.

Hoezo opgezegd, ik was net zo blij met de hulp,’ had Rose kribbig gereageerd.

‘Mam, als je zo eigenwijs bent dan moet je het zelf maar weten, ik ben morgen weg en... bovendien verheug ik mij op de Biënnale, de beroemde tentoonstelling, je weet wel.’

En op je lover, ga gerust, als ik iets nodig heb vraag ik het wel aan de buurvrouw, bovendien komt de huishoudelijke hulp een keer extra,’ kaatste haar moeder terug. Tot het laatst had ze gehoopt dat het huwelijk van haar dochter te redden was, ze had van haar schoon-zoon Thom gehouden als ware hij haar eigen zoon. Ze kon het moeilijk verkroppen dat er in haar dochters leven een nieuwe liefde was gekomen die nog wel in Italië woonde. Rose had haar met een bezwaard hart achtergelaten. Thuisgekomen had ze direct haar broer in Haarlem gebeld en gevraagd of hij en zijn vrouw haar in de gaten wilden houden.

‘Ze heeft de thuiszorg opgezegd,’ zei ze verontwaardigd.

‘Ja, het is een eigengereide dame en natuurlijk houden we haar in de smiezen, geen onnodige zorgen, zus van mijn hart,’ antwoordde hij monter. Toen ze de telefoon wilde neerleggen, hoorde ze hem nog roepen: ‘un buon viaggio!’

Het is een hardwerkend stel dat tot hun grote verdriet geen kinderen heeft gekregen. Indertijd hebben Rose en Thom gevraagd of zij bij eventuele rampspoed de voogdij van de kinderen op zich wilden nemen, wat met liefde werd geaccepteerd.

Tobias, die na zijn eindexamen gymnasium rechten ging studeren had er na twee jaar de brui aan gegeven.

‘Mam, ik wil naar de filmacademie,’ deed hij haar onomwonden mee.

‘Praat eerst met je vader hoe je dat aan moet pakken,’ zei ze. ‘Je opa zal teleurgesteld zijn, de man was zo trots dat je in zijn voetsporen trad.’ Zelf heeft ze er vrede mee, ze weet hoe ongelukkig ze was toen ze besefte dat ze na haar middelbare school een verkeerde studiekeuze had gemaakt. *L’histoire se répète* dacht ze vol weemoed.

Helaas werd Tobias niet toegelaten en zal hij het volgend jaar opnieuw moeten proberen. Lamelendigheid en teveel drinken tot gevolg.

‘Ga je rijbewijs halen,’ zei Rose ten einde raad.

Hij slaagde voor de eerste keer en kreeg een tijdelijk baantje bij het filmbedrijf *Helder*. Thom had hem aangeraden tussentijds een cursus fotografie te volgen, daarna te gaan reizen en onderweg foto’s en films te maken zodat hij zich met het gefilmde materiaal opnieuw kon melden. Met zijn vriend is hij twee maanden geleden vertrokken naar Zuidoost Azië en Australië. Hoewel zijn grootouders het zonde vonden dat Tobias, hun lievelingskleinzoon, met zijn rechtenstudie was gestopt hadden ze besloten hem alsnog voor en tijdens de reis te sponsoren.

De eindbestemming is Australië om de familie van Thom te ontmoeten. Rose heeft Elsbeth, het zeven jaar jongere zusje van Thom, nauwelijks meegemaakt. Ze was tijdens een rondreis in Australië verliefd geworden op een oudere wijnboer en tegen de wens van haar ouders met hem getrouwd. Lang was er onenigheid over maar na de komst van de kinderen werd de kille relatie met de dochter genormaliseerd, hartelijk werd het echter nooit. Als de jongens terugkomen, verhuizen ze naar een kleine bovenwoning in Oud-West. Thom heeft de verdieping voor de kinderen als belegging gekocht.

De in haar ogen nog prille Tess zit in haar laatste jaar van het VWO. Het is een opvallend meisje met lange blonde haren, blauwe ogen omzoomd door donkere wimpers. Na een schoolvakantie in

Milaan wist ze het zeker: ze wilde naar de Milanese modeacademie. Als voorbereiding wil ze zich na haar eindexamen aanmelden bij een taleninstituut in Italië. Rose kan de gedachte dat Tess niet meer thuis zou wonen nauwelijks toelaten. Maar zover is het gelukkig nog niet! Vanmiddag is ze met een tas vol kleren en haar schoolspullen met tegenzin naar haar vader en zijn nieuwe gezin vertrokken.

‘Kan ik niet gewoon thuisblijven?’ soebatte ze.

‘Nee, dat kan niet Tess, verleden keer hebben jullie er een zootje van gemaakt, dus!’

‘Nou ja, hopelijk kan pappa mij helpen met mijn wiskunde,’ zei ze gelaten bij het afscheid.

‘Je moet maar denken dat ik volgende week alweer terug ben,’ en ze had Tess nog eens een dikke knuffel gegeven.

Met een schok wordt ze wakker, ze moet toch weggedommeld zijn.

Tot laat in de avond heeft ze het huis gepoetst, de was gedraaid, een paar zomerjurkjes gestreken, haar haar gekleurd, gedoucht, zich afgevraagd welke kleren ze morgen zal aantrekken en haar kleine koffer ingepakt. In haar rugtasje: het fototoestel en haar toilettas met benodigdheden. Voor ik vertrek nog een keer checken of ik het juiste lenzendoosje meeneem.

Een paar maanden geleden was ze na haar operatie met een goede vriendin voor een lang weekend met de trein naar Parijs gereisd. In alle vroegte had ze het lenzendoosje van Tess in haar toilettasje gestopt. Ze ontdekte het pas in haar hotelkamer toen ze haar bril voor de lenzen wilde wisselen.

‘Wat merkwaardig,’ zei ze tegen de vriendin, ‘ik blijf alles wazig zien,’ en ze maakte voor de zoveelste keer de lenzen schoon. Pas toen kreeg ze in de gaten; ze had de lenzen van Tess in haar ogen.

‘Oh, dit is heel erg!’ riep ze ontsteld. De vriendin vond het hilarisch.

‘Ja, lach jij maar.’

De ijdele Tess moest een paar dagen de door haar vermaledijde bril dragen; ze was uit haar dak gegaan: ‘Hoe kon je zo stom zijn,’ raasde ze door de telefoon.

Plotsklaps zit Rose rechtop in bed; stel je voor dat de moeder er nog een paar dagen aan vastknoopt. Dat zal Luca toch niet laten gebeuren?

Ze kan maar beter opstaan en even bij zinnen komen. In een oude badjas – haar nieuwe zit al in de koffer – loopt ze naar de open keuken en schenkt zichzelf een glas witte wijn in. Terwijl ze tegen het aanrecht leunt en haar mooi ingerichte woonkamer inkijkt, hoopt ze dat het slaapmutsje helpt. Ze controleert nogmaals haar handtas om te kijken of ze Luca's telefoonnummer in haar portefeuille heeft gestopt en haar medicijnen in de toiletta's. Het zou rampzalig zijn als ze die niet bij zich zou hebben, want wie zou ze zijn zonder haar slaappillen en Prozac? Ze durft nu geen slaappil in te nemen, bang om zich te verslapen. Nou, genoeg gepiekerd, nog maar een keer naar de wc.

Tegen de ochtend valt Rose uiteindelijk in een onrustige slaap.

Hoofdstuk 2

Maandag 10 september 2001

Klokslag half acht wordt er aangebeld. ‘Ik kom eraan,’ roept ze door de intercom en grist een appel van de fruitschaal. Nog een keer dwalen haar ogen door de kamer, keuken en hal. Koffer en nieuw Kipling rugtasje staan bij de deur. Gas uit, licht uit, deur op slot, ze kan gaan. De taxichauffeur neemt de spullen van haar over, het miezert.

Om kwart over zes was ze gewekt door de vrolijke tonen van de wekkerradio. Ze had direct haar Prozac ingenomen, een kopje thee gezet, zich gewassen en opgemaakt en de klaargelegde kleren aangeetrokken. Rose was gereed voor de reis. Stijfjes zit ze nu achterin de taxi met haar rode schoudertas om haar nek en het zwarte rugtasje op schoot. De taxi doet er twintig minuten over. Gedurende de rit vraagt de taxichauffeur naar haar bestemming.

‘Venetië,’ antwoordt Rose.

‘Is het uw eerste keer?’ vraagt hij beleefd.

‘Nee, oh nee!’

Voor de aangegeven vertrekhal parkeert hij de taxi. Rose doet haar rugtasje om betaalt het aangegeven bedrag op de meter en geeft hem een royale fooi. De chauffeur loopt om en doet galant het portier voor haar open zodat ze veilig uit kan stappen. Daarna opent hij de achterklep, pakt haar koffer en wenst haar een goede reis. Boven

Nederland hangt een grauwsluier. Tollend op haar benen vanwege het slaapttekort begeeft Rose zich, gekleed in een zwart jurkje en grijs-groen leren colbert, met haar rolkoffer door de glazen draaideuren. In de enorme hal van Schiphol tuurt ze gespannen naar de borden of ze haar vlucht kan vinden. Dan ziet ze tussen de vele bestemmingen *Venetië* staan, haar vlucht is vertraagd, in plaats van 9 uur 50 is het vertrek om 10 uur 50.

Lekker is dat, voor niets zo vroeg opgestaan. Ze sluit achter in de rij aan en schuifelt richting balie. Als het haar beurt is om in te checken vraagt ze om een zitplaats aan het gangpad. De medewerkster voert snel de gegevens in, overhandigt Rose haar boardingcard en zet de koffer met label op de loopband. Een stuk lichter loopt Rose achter de andere passagiers naar het beveiligingspoortje van de Koninklijke Marechaussee waar een aantal mensen netjes op hun beurt wacht. Ineens is het haar beurt, ze moet opschieten, gebaart de douanebeambte. Ze laat haar paspoort zien, zet haar handtas en rugtasje in een bakje op de band zodat het gescand kan worden, gaat door het poortje en neemt haar spullen van de band. Even later staat ze in het helderlichte *Shopping Centre* waar ze nu gedesoriënteerd doorheen wandelt. Hopelijk ben ik nog op tijd om Luca te bellen en te vertellen dat ik een uur later aankom, maar nu eerst naar de wc.

Onwillekeurig dwalen haar gedachten af naar de keren dat ze hier met Thom en de kinderen was en Tess nodig moest plassen.

‘Geen nood,’ grapte Thom, ‘je moeder weet waar dan ook de toiletten te vinden.’

Maar nu zoekt ze een telefoonpaal en na veel geklungel met het muntje lukt het haar Luca te bereiken.

‘Pronto,’ hoort ze hem zeggen. Hij klinkt opgelucht als ze hem vertelt dat ze een uur later arriveert.

‘A più tardi,’ zegt hij slaperig. Ineens verlangt ze hevig naar hem.

Ze voelt zich nu een stuk beter en denkt: het worden vast mooie dagen waarin ik een beetje tot rust kan komen van het afgelopen turbulente jaar. Ze loopt een winkel binnen en bij de afdeling parfumerie koopt ze een eau de toilette voor zichzelf, een slof sigaretten voor Luca en een doos bonbons verpakt in Delftsblauw voor zijn moeder. Bij een boekwinkel koopt ze voor wat afleiding een paar tijdschriften en een krant. Met haar inkopen in een plastic tasje zoekt Rose een plek om een kop koffie te drinken. Lukraak wandelt ze een

zelfbedieningsrestaurant binnen, pakt een serveerblad, bestelt aan een buffet een cappuccino, neemt een appeltaartje uit de vitrine en gaat in de rij staan om te betalen. Ze wurmt zich tussen de bezette tafeltjes door, op zoek naar een plekje. Waar ze ook kijkt overal zitten ouders met hangende kinderen en baby's in buggy's te drinken en te eten, er hangt een weeë lucht van voedsel. Opvallend dat er veel ouderen zijn met een rollator of te zware mensen in een rolstoel. Dat moet allemaal de lucht in, denkt Rose met een knoop in haar maag. Het geroezemoes klinkt overal, uiteindelijk vindt ze een rustig plekje. Ze zet haar serveerblad op het tafeltje, ontdoet zich van haar rugtasje, legt het naast zich op de grond en haakt een voet door de hengsels. Ze schuift haar stoeltje wat op en hoopt door de koffie en de appeltaart de mist in haar hoofd te verdrijven. Haar handtas met daarin een speciaal vak voor haar portefeuille, waarin paspoort, boardingcard, reispapieren, bankpasje en nog allerhande spullen, hangt veilig om haar nek. Sinds haar koffer tijdens een vakantie met Thom en de kinderen niet aankwam en ze twee dagen in een T-shirt van Thom, zonder haar zomergarderobe, zonder make-up en zonder haar pillen moest overbruggen, stopt Rose een grote toilettas en wat kledingstukken in haar rugtas. Bij een vriendenuitje, toen men haar vroeg wat ze toch zoal meesleepte, zei Thom gekscherend: 'Alles wat van pas kan komen, het liefst nog een extra verschoning!'

'Goh, wat flauw,' reageerde ze gepikeerd.

Een kwartier later loopt Rose met haar tassen via de vele loopbanden naar de juiste gate. Eindelijk ploft ze neer op een van de stoelen en denkt: even mijn ogen sluiten en zeker niet in slaap vallen want ik moet de klok in de gaten houden. Plotsklaps schrikt ze op, was ze toch een paar seconden onder zeil gegaan, en ... oh, god, mijn tas – maar die hangt natuurlijk gewoon om haar nek. Ze kijkt naar de borden met de vluchtgegevens en eindelijk verschijnt het woord *boarding*; ze heeft nog een kwartier. Het wordt trouwens omgeroepen, nog maar een keer naar de wc, kan nog net. Ze pakt haar plastic tas met de cadeaus van de grond.

Als ze uit de toiletten komt ziet ze dat de passagiers al met hun handbagage klaarstaan om voor een laatste keer met hun pas en instapkaart door de toegangsdeuren richting vliegtuig te lopen. Rose sluit zich aan in de rij en kijkt nog een keer in het vakje van haar tas.

Ja, alles zit er nog in. Bij de ingang van het vliegtuig wordt ze verwelkomd door de piloot en twee vriendelijke stewardessen. Ze loopt het gangpad door, kijkt links en rechts en vindt het nummer van haar stoel. Ze bergt haar rugtasje en de plastic tas in het vak boven haar hoofd. Rose kan eindelijk gaan zitten en klikt haar veiligheidsriem om. Ze is klaar voor de reis. Naast haar zit een druk prattend, opzichtig Italiaans stel van onbestemde leeftijd. Ze knikt en de man en vrouw knikken vriendelijk terug. Ze zijn duidelijk verliefd. Ze kan hen een beetje verstaan omdat ze sinds twee jaar een cursus Italiaans volgt, maar spreken, ho maar! Dan begint het taxiën naar de startbaan. Met een half oog kijkt ze naar de verrichtingen van de stewardess die met wijde armgebaren vertelt wat te doen in geval van nood. Zou het helpen? Eindelijk beginnen de motoren te loeien en maakt het vliegtuig een aanloop waardoor Rose in haar stoel wordt gedrukt. Bang voor suizende oren grijpt ze naar haar schoudertas om haar neusspray en kauwgum te pakken en schuift ze onrustig op haar stoel. Angstig houdt het verliefde paar elkaars handen vast. Razendsnel maakt het vliegtuig zich los van de aarde en even later bevinden ze zich boven de wolken. Eenmaal in de lucht krijgen de passagiers weer praatjes. De riemen mogen los en het wc-bezoek gaat van start. De cateringkar in aantocht veroorzaakt direct een blokkade. Voor en achter de kar staan enige volwassenen en kinderen te wachten tot ze er voorbij kunnen. Een steward geassisteerd door een charmante stewardess manoeuvreert moeizaam de kar door het smalle gangpad.

‘Wenst u iets te drinken en te eten?’ vraagt de stewardess gedienstig. De man en de vrouw bestellen een uitgebreid menu en twee flesjes wijn. Liefde maakt hongerig, denkt Rose geamuseerd.

Ze vraagt om een koffie en klapt het tafelblad uit. Klem in haar stoel kijkt ze heimelijk naar haar burens die onhandig met belegde broodjes en bekertjes wijn in de weer zijn. Eindelijk is het stel uit getafeld en komt de kar langs om de rommel op te halen. Opgelucht klapt Rose het blad omhoog. Met een tijdschrift op schoot probeert ze zich een beetje te ontspannen.

Hoe zal Luca reageren als ze elkaar na een bewogen jaar weer terugzien? denkt ze bezorgd. Een jaar waarin ze een borstoperatie en bestralingen heeft ondergaan. Natuurlijk kreeg ze lieve telefoontjes, ansichtkaarten en brieven met ‘voor mij blijf je altijd mooi, als je maar beter wordt’ – maar hij had moeite om zijn gevoelens te beschrijven.